

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/78/2018
Identifikačné číslo spisu: 1107222333
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1107222333.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudcov JUDr. Daniely Sučanskej a Mgr. Dušana Čima v spore žalobcu Ing. W. X., bývajúceho vo T., zastúpeného JUDr. Vladimírom Zvarom, advokátom so sídlom vo Veľkom Krtíši, SNP č. 1/A, proti žalovaným 1/ Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, IČO: 00151866, 2/ Slovenskej republike za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, IČO: 00151866, o zaplatenie finančnej náhrady a náhrady škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 19 C 112/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 15. decembra 2016 sp.zn. 9 Co 516/2014, 9 Co 517/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, z a m i e t a;
dovolanie vo zvyšnej časti o d m i e t a.

Žalovaným nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde 6. júla 2007 domáhal, aby žalovanému 1/ bola súdom uložená povinnosť zaplatiť mu sumu zodpovedajúcu výške jemu patriacich cestovných náhrad v zmysle § 113 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“). Okresný súd Bratislava I (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 4. marca 2013 č.k. 19 C 112/2007-122 na návrh žalobcu pripustil, aby do konania na žalovanej strane ako ďalšia účastníčka konania vstúpila „Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova č. 2, Bratislava“.

2. Rozsudkom z 26. novembra 2013 č.k. 19 C 112/2007-135 Okresný súd Bratislava I zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 6 638,78 € s príslušenstvom, a to voči žalovanému 1/ titulom nevyplatenia cestovných náhrad za obdobie od 1. augusta 2004 do 30. júna 2006 v zmysle zákona č. 73/1998 Z.z. a voči žalovanej 2/ titulom náhrady škody spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej

moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“).

2.1. Z hľadiska skutkového vychádzal súd prvej inštancie z toho, že žalobca bol zaradený v stálej štátnej službe útvaru vojsk hraničnej polície. Po ukončení pôsobenia týchto vojsk bol na základe personálneho rozkazu preložený podľa § 35 ods. 1 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z.z. k odboru hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica. Žalobca požiadal 4. februára 2003 o priznanie náhrad pri preložení na inú funkciu podľa § 113 zákona č. 73/1998 Z.z., lebo miestom jeho trvalého pobytu bol T. a v dôsledku preloženia došlo k jeho odlúčeniu od rodiny. Žalobcovi bolo rozhodnutím č. PPZ 710-4/HCP-BB/2005 z 28. septembra 2005 schválené priznanie náhrad výdavkov podľa § 113 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. od 14. januára 2003 do 28. februára 2003. Na základe doplnenej žiadosti žalobcu bol vydaný súhlas podľa § 113 ods. 3 tohto zákona, aby mu cestovné výdavky z miesta pobytu do miesta výkonu štátnej služby a späť boli uhradené ako pri služobnej ceste. Takto priznanú sumu náhrad žalobca od služobného úradu neprevzal.

2.2. Pri rozhodovaní o žalobe v časti smerujúcej proti žalovanému 1/ súd prvej inštancie konštatoval, že podmienkou úspešného uplatnenia žalobcovho nároku na náhradu cestovných výdavkov bola jednak predchádzajúca dohoda medzi policajtom a jeho nadriadeným o možnosti použitia iného ako služobného vozidla policajtom, jednak preukázanie zaplatenia zákonného a havarijného poistenia použitého vozidla. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca splnenie týchto podmienok nepreukázal. Poznamenal, že udelenie súhlasu na náhradu cestovných výdavkov z miesta pobytu do miesta výkonu štátnej služby a späť ako pri služobnej ceste neznamená zároveň udelenie súhlasu na použitie súkromného motorového vozidla a na vyplácanie náhrad podľa § 115 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. Dodal, že žalobca sa svojho nároku mohol (mal) domáhať postupom podľa § 231 až § 248 zákona č. 73/1998 Z.z. a tiež postupom v správnom súdnom poriadku podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2.3. Vo vzťahu k žalovanej 2/ súd prvej inštancie skúmal opodstatnenosť podanej žaloby z hľadiska predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Škodu mali predstavovať žalobcovi nevyplatené cestovné náhrady za obdobie od 1. augusta 2004 do 30. júna 2006. Dospel k záveru, že medzi žalobcom a žalovaným 2/ existoval v rozhodnom čase služobno-právny vzťah podľa § 2 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., preto žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody nebolo možné posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Poukázal tiež na to, že žalovaná 2/ vzniesla námietku premlčania.

2.4. Súd prvej inštancie z týchto dôvodov zamietol žalobu voči obom žalovaným s odôvodnením, že v danom prípade nie sú pasívne vecne legitimovaní.

3. Uvedený rozsudok napadol žalobca odvolaním. Okresný súd Bratislava II mu uznesením z 15. mája 2014 č.k. 19 C 112/2007-155 uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 398 €. Aj toto rozhodnutie napadol žalobca odvolaním.

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. decembra 2016 sp.zn. 9 Co 516/2014, 9 Co 517/2014 obe odvolaniami žalobcu napadnuté rozhodnutia súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ako vecne správne, pričom konštatoval, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v potrebnom rozsahu a z neho vyvodil správne právne závery.

4.1. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcom proti žalovanému 1/ uplatnený nárok na náhradu cestovných nákladov bolo potrebné posudzovať podľa zákona č. 73/1998 Z.z. Súd prvej inštancie v danom prípade správne vyložil ustanovenia § 113 ods. 1 a ods. 3 a § 115 ods. 1 tohto zákona a dospel k správne záveru, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre nahradenie ním požadovaných cestovných náhrad (§ 115 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z.).

4.2. Pokiaľ žalobca vo vzťahu k žalovanej 2/ uplatnil nárok na náhradu škody, súd prvej inštancie - podľa názoru odvolacieho súdu - správne skúmal, či právny vzťah, z ktorého mal žalobcovi vzniknúť ním uplatnený nárok, možno podriaďiť pod ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. Tento zákon je právnou normou upravujúcou vznik zodpovednosti štátu za škodu, ku ktorej dôjde pri výkone verejnej moci. Žalobca však v danom prípade uplatnil nárok zo svojho služobného pomeru policajta. Pri rozhodovaní žalobcovho nadriadeného o tom, či žalobcovi náhrada cestovných nákladov patrí alebo nepatrí, nešlo o výkon verejnej moci, preto na daný prípad nemožno aplikovať ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. Súd prvej inštancie teda dospel k správne záveru, že postup služobného úradu (žalobcom tvrdené

nedodržanie postupu podľa zákona č. 73/1998 Z.z.) nemohol založiť nárok žalobcu na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Konštatoval, že pre rozhodnutie v tomto spore nebola smerodajná (ani záväzná) skutočnosť, že iný súd (Okresný súd Banská Bystrica) v obdobnom spore založil svoje rozhodnutie na inom právnom posúdení. Navyše, žalovaná 2/ vzniesla námietku premlčania.

4.3. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Ako vecne správne potvrdil tiež uznesenie súdu prvej inštancie o súdnom poplatku za odvolanie. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. e/ a f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

5.1. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP uviedol, že „ak by súd v období od 17.12.2007 až 6.3.2010 nebol nečinný, došlo by k úplnému a presnému označeniu žalovaného včas, čím by odpadol dôvod na úspešné vznesenie námietky premlčania žalovaným - SR-MV SR, v čom vidí žalobca takú neodstrániteľnú vadu konania, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, pretože súd svojou nečinnosťou, ako i zmätočným postupom pri doručovaní viacerých výziev na označenie žalovaného navodil u žalobcu stav právnej neistoty, nakoľko týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby riadne a včas uskutočnil svoje procesné práva a domohol sa plnenia zákonného nároku vyplývajúceho z nepriznania náhrad pri preložení titulom nesprávneho úradného postupu voči žalovanému“. Súdy v danom prípade voči žalobcovi, ktorý nebol zastúpený advokátom, zanedbali povinnosť vyplývajúcu im z ustanovenia § 5 O.s.p. Neodôvodnené prietahy v konaní súdu v uvedenom období a jeho zmätočný postup daný vnútorne rozpornými výzvami na odstránenie väd žaloby (v dôsledku ktorých označoval za žalovaného najskôr „MV SR“, potom „SR - MV-SR“ a napokon opäť „MV SR“) viedli k tomu, že žalovaná 2/ vzniesla námietku premlčania. Vada tejto povahy vyplývala zo skutočnosti, že žalobcovi vôbec nebolo doručené zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2008 sp.zn. 2 Co 92/2008; pokiaľ by mu doručené bolo, žalobca by mohol včas označiť žalovaný subjekt tak, aby tým predišiel premlčaniu jeho práva.

5.2. Dovolateľ osobitne poukázal na to, že jeho inej žalobe, založenej skutkovo a tiež právne identických dôvodoch, Okresný súd Banská Bystrica vyhovel, a to rozsudkom z 31. mája 2010 č.k. 16 C 139/2007-301, v ktorom dospel k záveru, že žalobcovi v dôsledku používania iného, než služobného motorového vozila, vznikli nikým nerefundované náklady na dopravu, náhrady ktorých sa preto dôvodne domáhal. Podľa názoru dovolateľa „odklon od právneho názoru Okresného súdu v Banskej Bystrici v konaní, kde bol žalobca úspešný, sa opiera o nesprávnu aplikáciu zákona“. V ďalšej časti dovolania uviedol, že zákon č. 514/2003 Z.z. „ničím nepodmieňuje úspešnosť domáhania sa práva titulom nesprávneho úradného postupu predchádzajúcou správnu žalobou, od výsledku ktorej by bola odvodená samotná dôvodnosť a prípustnosť žaloby za nesprávny úradný postup. Taktiež nepodmieňuje, aby občan v pozícii zamestnanca štátu, sa tento najskôr domáhal voči žalovanému subjektu štátu svojho práva správnu žalobou voči zamestnávateľovi, ak je tento štát, a až na základe jej výsledku samotnou žalobou za nesprávny úradný postup voči štátu“. V tom žalobca videl dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 CSP „titulom nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko titulom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP došlo k vytvoreniu právnej neistoty, pretože v analogických veciach vydali prejednávajúce súdy diametrálne rôzne rozhodnutia“.

5.3. V článku VI. dovolania žalobca namietol, že vec prejednal a rozhodol miestne nepríslušný súd (správne mal konať súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť zakladajúca žalobou uplatnené právo), ktorý ani nebol riadne obsadený, lebo v konaní došlo k štyrom zmenám v osobe zákonného sudcu.

5.4. Žalobca v článku VII. dovolania podrobil kritike aj právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého v danom prípade nemalo konanie žalobcovho nadriadeného (ktorý „nijakým spôsobom nerozhodol formou rozhodnutia o žiadosti, proti ktorému by bolo možné podať odvolanie“) znaky nesprávneho úradného postupu. Tento názor označil za nesprávny, priečiaci sa zákonu č. 514/2003 Z.z. a nezodpovedajúci tomu, ako sa v rozhodnutiach všeobecných súdov ustálil pojem „škoda“.

5.5. V článku VIII. dovolania žalobca spochybnil správnosť výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o súdnom poplatku. Podľa jeho presvedčenia aj týmto „postupom“ súdu bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý súdny proces.

5.6. Z týchto dôvodov navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie

konanie.

6. Žalovaní 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Okolnosti uvádzané dovolateľom (nepreskúmateľnosť rozhodnutia, nesprávne zistený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci) nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Žalobca nedôvodne vytýka súdom, že k premlčaniu jeho práva voči žalovanému 2/ došlo v dôsledku nečinnosti (priťahov) súdu. Bolo totiž len na žalobcovi, aby sám určil žalovaný subjekt. Poznamenali, že podľa rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp.zn. 1 VCdo 2/2017 nemožno kumulovať dôvody prípustnosti podľa § 420 CSP a § 421 CSP. Dovolanie žalobcu navrhli buď odmietnuť (ako procesne neprípustné), alebo zamietnuť (ako nedôvodné).

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné, nie však dôvodné.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a 421 CSP. V zmysle zjednocujúceho stanoviska pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ústavný súd“) č.k. PLz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 a tiež rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp.zn. 1 VCdo 1/2018 nie je vylúčená kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania podľa týchto ustanovení (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky; obdobne, pokiaľ sa v zátvorke uvádza „ÚS“, ide o odkaz na rozhodnutie ústavného súdu).

K časti dovolania proti výroku rozsudku
odvolacieho súdu potvrdzujúcemu rozsudok súdu prvej inštancie
I.

9. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo

22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017, 8 Cdo 85/2018). Procesný postup nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu; je ním iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 220/2017, 3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 35/2018, 8 Cdo 56/2017, 1 VCdo 2/2017). Pokiaľ postupom súdu nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní - nie je ním ani časť odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), ktoré má vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 Cdo 18/2018, 2 Cdo 39/2018, 3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Ústavný súd nedospel k záveru o ústavnej neudržateľnosti týchto záverov najvyššieho súdu (I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018).

12. Obsah dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) naznačuje, že dovolateľ namieta nedostatky v odôvodnení napadnutého rozsudku vedúce podľa neho až k nepreskúmateľnosti. Dovolací súd preto uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania. Na zásade, že nepreskúmateľnosť zakladá len tzv. „inú vadu konania“ zotrvalo aj stanovisko R 2/2016 právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Toto stanovisko je naďalej aktuálne vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

13. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, o ktoré ide napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie.

13.1. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií chápaných v ich organickej jednote (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa domáhal žalobca, čo navrhovali procesné strany, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil.

13.2. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

14. Pokiaľ žalobca argumentuje nečinnosťou súdu prvej inštancie od 17. decembra 2007 do 6. marca 2010, dovolací súd poukazuje na to, že najvyšší súd už dávnejšie dospel k naďalej aktuálnemu záveru, že prieťahy v súdnom konaní nie sú dôvodom, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (3 Cdo 194/2008, 5 Cdo 235/2010, III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95)). Námietka, že v konaní došlo k prieťahom [i keby prípadne bola opodstatnená (pozn.: dovolací súd neskúmal, či sa v konaní vyskytli prieťahy)], sa ani za účinnosti novej právnej úpravy netýka okolnosti relevantnej podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. K tvrdeniu žalobcu, že k vade konania podľa § 420 písm. f/ CSP došlo zmätočným postupom súdu pri doručovaní viacerých výziev na označenie žalovaného, treba uviesť, že žalobca podal žalobu proti „Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky“ (č.l. 1 spisu). Súd prvej inštancie ho uznesením z 1. februára 2010 (č.l. 38 spisu) vyzval, aby v stanovenej lehote presne označil žalovaného. Výzva obsahovala

všeobecne formulovaný text usmerňujúci toho, kto podal žalobu, ako má označiť žalovaný subjekt vtedy, keď je ním fyzická alebo právnická osoba, zahraničná osoba, podnikateľ alebo štát. V nadväznosti na túto výzvu žalobca v podaní z 22. marca 2010 (č.l. 39 spisu) za žalovanú označil „Slovenskú republiku, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“. Súd prvej inštancie potom žalobcu - s poukázaním na to, že žaluje subjekt odlišný od pôvodne žalovaného - listom z 21. apríla 2010 (č.l. 42 spisu) vyzval, aby sa presne vyjadril, koho žaluje. Žalobca podaním z 21. apríla 2010 (č.l. 43 spisu) spresnil, že žaluje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Podaním z 10. marca 2014 (č.l. 66 spisu) žalobca, nie na základe výzvy súdu, ale „na základe doterajšieho priebehu konania“ spresnil „špecifikáciu“ žalovaného tak, že je ním „Slovenská republika, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“. Na tom zotrval aj na pojednávaní dňa 8. júna 2007 (č.l. 96 spisu) a v podaní z 30. júla 2011 (č.l. 98 spisu). V nadväznosti na uvedené dovolací súd konštatuje, že pokiaľ sa v danom prípade vyskytli zmätočnosti v označovaní žalovanej strany, neboli zapríčinené postupom súdu v preskúmanom spore.

16. Žalobca súdu prvej inštancie vytýka, že ho nepoučil v zmysle § 5 O.s.p., i keď nebol zastúpený advokátom. V zmysle tohto ustanovenia boli súdy povinné poskytovať pri plnení svojich úloh účastníkom civilného konania poučenia o ich procesných právach a povinnostiach. Túto povinnosť nemali, ak bol účastník konania zastúpený advokátom.

16.1. Už v poradí prvú výzvu (č.l. 38 spisu) treba považovať za súčasť realizácie poučovacej povinnosti súdu. O plnenie tej istej povinnosti išlo tiež v prípade ďalšej výzvy súdu (č.l. 42 spisu) a rovnako v prípade poučenia daného stranám sporu v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. (č.l. 134 spisu).

16.2. Do poučovacej povinnosti súdu podľa § 5 O.s.p. ale nepatrilo poučenie o právach a povinnostiach, ktoré vyplývajú z hmotného práva. Už za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy dospel najvyšší súd k záveru, že poučenie žalobcu o tom, koho by podľa hmotného práva mal žalovať, by prekročilo poučovaciu povinnosť súdu podľa § 5 O.s.p. a bolo by v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania (4 Cdo 120/2009). Z dovolania vyplýva, že žalobca namieta práve absenciu takého poučenia.

16.3. Z týchto dôvodov je aj predmetná námietka neopodstatnená.

17. Žalobca zastáva názor, že k vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f/ CSP došlo tiež v dôsledku nedoručenia zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 28. novembra 2008 sp.zn. 2 Cdo 92/2008. Zo spisu vyplýva, že toto rozhodnutie bolo doručované poštou na adresu žalobcu najskôr 12. februára 2009, potom 13. februára 2009. Zásielka bola potom uložená na pošte. Obálka s rozhodnutím bola súdu prvej inštancie vrátená 16. marca 2009 s tým, že adresát neprevzal zásielku v odbernej lehote.

17.1. Predmetná zásielka bola žalobcovi doručovaná za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy, v zmysle ktorej údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti sa považovali za pravdivé, ak nebol dokázaný opak (§ 45 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. platilo, že ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku počas jej uloženia nevyzdvihne, považuje sa deň, keď bola zásielka vrátená súdu, za deň doručenia, i keď sa adresát o tom nedozvedel.

17.2. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že mu uvedené rozhodnutie nebolo doručené.

17.3. Treba dodať, že i keby prípadne postup pri doručovaní uvedeného rozhodnutia nezodpovedal celkom vyššie uvedeným ustanoveniam, nešlo by (z dôvodov vysvetlených ďalej v bode 18.1.) o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

18. Pokiaľ žalobca tvrdí, že bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces tým, že mu súd prvej inštancie nedoručil vyjadrenie žalovaného 1/ z 18. marca 2014 (č.l. 151 spisu), zo spisu je zrejmé, že k tejto nesprávosti síce došlo, odvolací súd ju však napravil tým, že ešte pred rozhodnutím toto vyjadrenie doručil žalobcovi a zároveň mu vytvoril náležitú procesnú možnosť vyjadriť sa k nemu.

18.1. K tejto argumentácii žalobcu dovolací súd uvádza, že právo na spravodlivý súdny proces sa týka konania súdov chápaného ako celok (toto právo je „výsledkové“). V súvislosti s tým pripomína tiež záver vyjadrený už v judikáte R 13/1993, v zmysle ktorého „podmienka prípustnosti dovolania podľa §

237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená, v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania“. Tento záver je naďalej plne opodstatnený vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 158/2017, 3 Cdo 26/2017, 7 Cdo 5/2018).

18.2. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalobcom namietaná nesprávnosť nepredstavuje vadu relevantnú v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

19. K námietke týkajúcej sa miestnej nepríslušnosti súdu treba uviesť, že žalobca sa žalobou podanou 8. júla 2007 na Okresnom súde Bratislava I domáhal, aby mu žalovaný 1/ zaplatil 200 000 Sk. Podľa § 11 ods. 1 O.s.p. platilo, že konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určovala podľa okolností, ktoré boli v čase začatia konania, a trvala až do jeho skončenia. Okresný súd Bratislava I bol v čase podania žaloby miestne príslušný na konanie v danej veci, preto je neopodstatnená aj táto námietka žalobcu. Na tom nič nemení skutočnosť, že žalobca neskôr za žalovaného označil (aj) štát (podľa § 85 ods. 3 O.s.p. bol všeobecným súdom štátu súd, v obvode ktorého nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo).

20. Pokiaľ dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/20147).

21. Pre prípad, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (a tam zreteľne smeruje jeho argumentácia, v zmysle ktorej súdy nerozhodli vecne správne), dovolací súd uvádza, že už dávnejšie dospel k záveru, podľa ktorého realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (R 54/2012). Na tom zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (R 24/2017 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018).

22. Naostatok dovolací súd k časti týkajúcej sa procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP pripomína naďalej aktuálne konštatovanie ústavného súdu (IV. ÚS 196/2014), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania.

23. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľ nedôvodne namieta existenciu vady uvedenej v § 420 písm. f/ CSP.

24. Obsah dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) naznačuje, že žalobca namieta tiež existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. e/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

24.1. V rozhodnutí, ktoré bolo publikované ako judikát R 59/1997, najvyšší súd uviedol, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. (teraz § 420 písm. e/ CSP), posúdiť túto otázku samostatne.

24.2. Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. boli sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom bolo možné mať pochybnosti o ich nezaujatosti. V zmysle tohto ustanovenia bol právne významný vzťah sudcu buď k veci, k účastníkom alebo k zástupcom účastníkov konania. Samotné pochybnosti účastníka o existencii takéhoto vzťahu sudcu neboli v praxi súdov považované za určujúce; rozhodujúcim bolo, či reálne existujú okolnosti, ktoré by mohli objektívne zakladať legitímne pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

24.3. Žalobca v dovolaní netvrdil, že v konaní išlo o právne relevantný vzťah sudcu v zmysle uvedeného ustanovenia alebo o súd nesprávne obsadený; poukázal (len) na to, že v priebehu sporu došlo k zmenám v osobe zákonného sudcu. Táto okolnosť ale bez ďalšieho nie je dôvodom pre záver o existencii procesnej vady v zmysle § 420 písm. e/ CSP.

24.4. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru o neopodstatnenosti argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. e/ CSP.

II.

25. Žalobca uviedol, že prípustnosť jeho dovolania je daná v zmysle § 421 ods. 1 CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 38/2019, 4 Cdo 32/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 25/2018, 8 Cdo 100/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

27. Postupujúc podľa vyššie uvedeného odvolací súd poukazuje na to, že pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

28. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená (preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe).

29. O právnu otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP ide v prípade otázky, ktorá už bola senátmi dovolacieho súdu riešená, nedošlo však k zjednoteniu ich názorov, čo sa navonok prejavilo v rozdielnosti rozhodovania dovolacieho súdu o tejto otázke.

30. Žalobca v dovolaní výslovne uviedol, že ním podané dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V texte dovolania ale spomenul tiež „odklon“ právnych záverov odvolacieho súdu od záverov, na ktorých bolo založené rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14 Co 236/2010. Pokiaľ tým azda žalobca mienil to, že jeho dovolanie je prípustné tiež podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, dovolací súd uvádza, že o judikatórny odklon v zmysle tohto ustanovenia ide iba v prípade odklonu dovolacím súdom zvoleného riešenia určitej právnej otázky od toho, ako je táto otázka riešená ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (relevantným teda nie je odklon od právnych záverov iného odvolacieho súdu). Podobne, pre prípad, že mal žalobca na mysli prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, dovolací súd uvádza, že rozdielnosť rozhodovania je v zmysle tohto ustanovenia relevantná iba vtedy, keď sa prejavila v odlišnom rozhodovaní senátov dovolacieho súdu navzájom (teda nie medzi jednotlivými odvolacími súdmi).

31. Pre účely ďalšieho výkladu je potrebné zdôrazniť, že na žalovanej strane vystupovali dva subjekty - žalovaný 1/ (voči ktorému žalobca uplatnil nárok podľa zákona č. 73/1998 Z.z.) a žalovaná 2/ (voči ktorej uplatnil nárok v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.). V dovolaní žalobca dostatočne tieto nároky nerozlišuje a používa jednotné označenie „žalovaný“ bez toho, aby formulačne a vecne medzi nimi diferencoval.

31.1. Po zohľadnení dovolania ako celku, ale tiež jeho jednotlivých častí pristúpil najvyšší súd k posúdeniu dovolania žalobcu podľa obsahu tohto procesného úkonu (§ 124 ods. 1 CSP), na podklade ktorého konštatuje, že žalobca v dovolaní spochybňuje správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu len v otázke zodpovednosti štátu (žalovanej 2/) za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Zreteľne totiž namieta iba to, že je nesprávny právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého sa žalobca nemohol domáhať náhrady škody podľa tohto zákona, lebo zo strany jeho nadriadeného nešlo o nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci. Pri tomto konštatovaní vychádzal dovolací súd predovšetkým z čl. V body 4., 9., 10. čl. VI bod 5., ako aj čl. VII bod 2 a 5. dovolania. Tieto úvahy dovolacieho súdu sú podložené tiež tou skutočnosťou, že žalobca v dovolaní za vzor vecne správneho rozhodnutia označil rozhodnutie vydané v inej skutkovo a právne identickej veci, v ktorej išlo (len) o náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a za žalovaný subjekt bol označený (len) štát; Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v predmetnom spore nebolo žalované. Išlo o spor, v ktorom bolo žalobcovej žalobe vyhovené rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica z 31. mája 2010 č.k. 16 C 139/2007-301 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. januára 2011 sp.zn. 14 Co 236/2010.

31.2. Z uvedených dôvodov dovolací súd skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalobcu len v časti, ktorou spochybnil správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúceho sa žalobou voči žalovanej 2/ uplatneného nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

31.3. Len pre prípad, že žalobca predsa len chcel v dovolaní vyjadriť, že spochybňuje správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu aj vo vzťahu k žalovanému 1/, dovolací súd uvádza, že v takom prípade nie je zrejmé, ktorú otázku vo vzťahu k žalovanému 1/ považuje za relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Najvyšší súd pritom už v iných prípadoch zdôraznil, že v dovolacom konaní nemôže založiť svoje rozhodnutie na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli (1 Cdo 3/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 61/2018, 7 Cdo 20/2018, 8 Cdo 169/2018). V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum (1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 28/2017, 3 Cdo 223/2017, 8 Cdo 136/2017) priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.

32. Žalobca vychádza z toho, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Za relevantnú v zmysle tohto ustanovenia označil otázku, či ide o nesprávny úradný postup v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. vtedy, keď policajtov nadriadený nevydá rozhodnutie o žiadosti policajta, ktorou sa domáhal náhrady výdavkov pri preložení na inú funkciu podľa zákona č. 73/1998 Z.z., resp. či zákon č. 514/2003 Z.z. podmieňuje v takom prípade civilnú žalobu policajta na náhradu škody predchádzajúcim uplatnením práv policajta v správnom súdnictve. Tieto otázky tak, ako boli naformulované a v akých súvislostiach boli vymedzené, neboli ešte dovolacím súdom riešené. Obe pritom bezprostredne súvisia, preto sa nimi dovolací súd zaoberal spoločne.

33. Vzhľadom na to, že k žalobcom tvrdenej škode malo dôjsť nesprávnym, zákonu č. 73/1998 Z.z. nezodpovedajúcim, „úradným“ postupom jeho nadriadeného, dovolací súd poukazuje na niektoré ustanovenia zákona č. 73/1998 Z.z.

33.1. Policajtom sa na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá je v služobnom pomere podľa tohto zákona a vykonáva štátnu službu v služobnom úrade (§ 2 ods. 1 zákona č. 73/1998). Štátna služba sa vykonáva v služobnom pomere (§ 2 ods. 2 zákona veta druhá č. 73/1998 Z.z.). Policajtovi, ktorý je preložený na inú funkciu podľa § 35 ods. 1 písm. a/ alebo b/ do iného miesta výkonu štátnej služby a z toho dôvodu žije odlúčene od svojej rodiny, patria po dobu preloženia náhrady ako pri služobnej ceste (§ 113 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z.).

33.2. Konanie vo veciach služobného pomeru policajta upravujú ustanovenia § 231 až § 248 zákona č. 73/1998 Z.z. Konanie v prvom stupni vo veciach služobného pomeru uskutočňuje a rozhoduje v ňom

minister a nadriadený a ďalšie subjekty, ak to ustanovuje tento zákon (§ 232 zákona č. 73/1998 Z.z.). Na konanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem výkonu rozhodnutia (§ 247a zákona č. 73/1998 Z.z.).

33.3. Ak bola policajtovi pri výkone štátnej služby alebo v priamej súvislosti s ním spôsobená škoda porušením právnej povinnosti, zodpovedá za ňu služobný úrad (§ 173 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z.). Služobný úrad zodpovedá policajtovi tiež za škodu, ktorú mu spôsobil nadriadený porušením právnej povinnosti v rámci plnenia služobných úloh (§ 173 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z.).

34. Služobný pomer policajtov je inštitútom verejného práva. Tento služobný pomer nevzniká zmluvou (ale rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru) a po celú dobu trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je typický pomer súkromnoprávny, kde účastníci majú rovnaké postavenie. To sa prejavuje aj v právnej úprave služobného pomeru (mediálnym v úprave rozhodovania o nárokoch vyplývajúcich z tohto pomeru). Služobné pomery policajtov sú založené na výraznom zastúpení prvku podriadenosti a nadriadenosti ich subjektov. Právna úprava služobného pomeru policajtov odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci.

35. Žalobca zastáva názor, že mu v dôsledku postupu jeho nadriadeného vznikol nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z.). Na účely tohto zákona a/ výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, b/ orgán verejnej moci je 1. štátny orgán, 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci (§ 2 zákona č. 514/2003 Z.z.). Štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 514/2003 Z.z.). Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb [§ 9 ods. 1 (text pred bodkočiarkou) zákona č. 514/2003 Z.z.]. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z.).

36. Zákon č. 514/2003 Z.z. podáva stručnú definíciu pojmu „orgán verejnej moci“ (§ 2 písm. b/) a pojmu „výkon verejnej moci“ (§ 2 písm. a/). V zmysle týchto ustanovení treba verejnú moc chápať ako vynucovanie vôle vyjadrujúcej verejný záujem voči určitým subjektom (jednotlivcom, sociálnym skupinám). Pri výkone verejnej moci dochádza k autoritatívnemu rozhodovaniu o právach a povinnostiach týchto subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Významným znakom výkonu verejnej moci je, že subjekt, o ktorého právach a povinnostiach orgán verejnej moci koná (rozhoduje), nie je v rovnoprávnom postavení s orgánom verejnej moci. Medzi tým, kto vykonáva verejnú moc a tým, voči komu je táto moc vykonávaná, je tzv. vrchnostenský vzťah. Kritériom pre posúdenie, či ide o výkon verejnej moci orgánom verejnej moci, je skutočnosť, či tento orgán koná a rozhoduje o právach a povinnostiach tých, voči ktorým má podľa zákona vykonávať verejnú moc (voči ktorým má plniť svoje úlohy orgánu verejnej moci) a či výsledok jeho konania je vynútiteľný verejnou mocou.

37. Zákon č. 514/2003 Z.z. nedefinuje, čo treba rozumieť pod pojmom „úradný postup“. O úradný postup orgánu verejnej moci však pôjde spravidla v prípade postupu osôb, ktoré sú s orgánom verejnej moci v určitom právnom vzťahu, plnia jeho úlohy a ich postup je zameraný na výkon verejnej moci. Podmienkou aplikácie § 3 zákona č. 514/2003 Z.z. teda je, že ten, koho zákon označuje za orgán verejnej moci, v konkrétnom prípade vystupuje ako orgán verejnej moci a uplatňuje (vykonáva) verejnú moc.

38. Zákon definuje „nesprávny úradný postup“ ako porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť

úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Z takto vymedzeného pojmu „nesprávny úradný postup“ vyplýva, že ide o postup porušujúci pravidlá konania (počínania, správania) orgánu verejnej moci. Podľa konkrétnych okolností toho-ktorého prípadu pôjde o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Keďže úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého smeruje postup orgánu verejnej moci. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej orgán verejnej moci nerozhoduje, ale tiež v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt na jeho vydanie, lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť orgánu verejnej moci alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonaná v stanovenej lehote alebo v lehote, ktorá zodpovedá právu na prejednanie veci „bez zbytočných prietahov“ (čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky).

39. Pri skúmaní, či orgán verejnej moci v tom-ktorom prípade vykonáva verejnú moc, je významné tiež to, či tzv. vrchnostensky koná vo verejnej sfére a s verejnými dôsledkami (teda „navonok“), vo vzťahu k („iným“) subjektom, ktoré sa nachádzajú mimo samotný orgán verejnej moci, resp. mimo sústavu tvoriacu tento orgán. Dovolací súd tu má na mysli napríklad úradný postup všeobecného súdu voči procesným stranám (účastníkom konania) alebo postup policajta voči tomu, koho cestovné doklady kontroluje, resp. postup stavebného úradu voči stavebníkovi. Naopak, o výkon verejnej moci nejde, ak určitý subjekt (vykazujúci inak znaky orgánu verejnej moci) v konkrétnom prípade neplní svoje úlohy ako orgán verejnej moci. O výkon verejnej moci nejde a štát podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. nezodpovedá za činnosť takého orgánu (i keď inak majúceho znaky orgánu verejnej moci), ktorý nevystupuje v tzv. vrchnostenskom postavení, ale do právnych vzťahov vstupuje ako rovný s ostatnými účastníkmi, teda ako subjekt občianskoprávných vzťahov (o taký prípad ide napríklad vtedy, keď orgán verejnej moci uzatvára s fyzickou alebo právnickou osobou kúpnu zmluvu). O výkon verejnej moci a o úradný postup orgánu verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. nejde tiež vtedy, keď určitý orgán (i keď vykazujúci inak znaky orgánu verejnej moci) ako zamestnávateľ posudzuje opodstatnenosť niektorého nároku uplatneného voči nemu jeho zamestnancom v ich vzájomnom právnom vzťahu.

40. Policajný zbor je typickým orgánom verejnej moci.

40.1. Policajný zbor je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky [§ 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore (ďalej len „zákon č. 171/1993 Z.z.“)].

40.2. Keď Policajný zbor vykonáva pôsobnosť, ktorú mu zveril zákon, napríklad pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb, ochrane majetku, odhaľovaní trestných činov, zisťovaní páchatel'ov, odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií (porovnaj § 2 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z.), vykonáva verejnú moc v postavení orgánu verejnej moci.

40.3. Pokiaľ ale v rámci štruktúr Policajného zboru niektorý nadriadený posudzuje žiadosť policajta o priznanie náhrad pri preložení na inú funkciu (§ 113 zákona č. 73/1998 Z.z.), nejde o výkon verejnej moci v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. Skutočnosť, že v ich vzájomnom vzťahu je zastúpený prvok nadriadenosti a podriadenosti [ktorý by sa na prvý pohľad mohol (mylne) javiť ako tzv. vrchnostenský] na tom nič nemení. Nadriadený policajta v takomto prípade nevystupuje ako orgán verejnej moci (neplní niektorú z úloh Policajného zboru uvedených v ustanovení 2 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z.), ale uplatňuje voči nemu pôsobnosť služobne nadriadeného, ktorá mu vyplýva zo zákona č. 73/1998 Z.z.

40.4. Ak by aj (prípadne) bol postup nadriadeného policajta pri aplikácii § 113 zákona č. 73/1998 Z.z. nesprávny, prípadne pokiaľ ním policajtovi vznikla škoda, nešlo by o nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Nešlo by ani o škodu v zmysle tohto zákona, ale o osobitný druh zodpovednosti služobného úradu za škodu podľa § 173 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z., v zmysle ktorého totiž služobný úrad (a nie štát podľa zákona č. 514/2003 Z.z.) zodpovedá za škodu, ktorú mu spôsobil nadriadený porušením právnej povinnosti v rámci plnenia služobných úloh.

41. Vzhľadom na to, že vtedy, keď policajtov nadriadený posudzuje opodstatnenosť podriadeným policajtom podanej žiadosti a v nej uplatneného nároku na náhradu výdavkov pri preložení na inú funkciu (§ 113 zákona č. 514/2003 Z.z.) nejde o úradný postup a výkon verejnej moci v zmysle ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z., tento zákon ani nepodmieňuje (nemôže podmieňovať) civilnú žalobu policajta o náhradu škody podľa jeho ustanovení tým, že policajt najskôr svoje práva uplatní v správnom súdnom procese.

42. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca nedôvodne odvolaciu žalobu vytyka, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Dovolací súd považuje za správny právny záver odvolacieho súdu, podľa ktorého postup žalobcovho nadriadeného nemal znaky nesprávneho úradného postupu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a nezložil nárok žalobcu na náhradu škody podľa ustanovení tohto zákona.

K časti dovolania proti výroku rozsudku odvolacieho súdu
potvrdzujúcemu uznesenie súdu prvej inštancie o súdnom poplatku

43. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

44. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo (R 14/2017).

45. Uznesenie o súdnom poplatku za odvolanie nie je rozhodnutím súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania žalobcu v tejto časti preto z ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno vyvodzovať.

46. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu „samotným vyrubení súdneho poplatku sa strane sporu neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jej možnosti pred súdom konať. Strane sporu zostávajú v plnom rozsahu zachované všetky jej procesné oprávnenia a vyrubenie súdneho poplatku na tom nič nemení (1 Cdo 34/2018, 2 Cdo 124/2016, 3 Cdo 119/2016, 4 Cdo 141/2016, 5 Cdo 46/2016, 6 Cdo 18/2017, 7 Cdo 106/2018 a 8 Cdo 27/2016).

Dôvody zamietnutia a odmietnutia dovolania

47. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a/ bolo podané oneskorene, b/ bolo podané neoprávnenou osobou, c/ smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d/ nemá náležitosti podľa § 428, e/ neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f/ nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

48. Dovolací súd zamietne dovolanie, ak dovolanie nie je dôvodné (§ 448 CSP).

49. Z dôvodov uvedených v bodoch 25. až 42. najvyšší súd zamietol ako nedôvodné (§ 448 CSP) dovolanie žalobcu proti výroku rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej v časti, v ktorej žalobca namietal, že toto rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Vo zvyšnej časti dovolanie proti tomuto výroku odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP.

50. Dovolanie v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o súdnom poplatku, odmietol dovolací súd podľa § 447 písm. c) CSP.

51. Najvyšší súd nepriznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania, lebo im podľa obsahu spisu trovy tohto konania nevznikli. Postupoval pritom v súlade s právnymi závermi, ku ktorým dospel

najvyšší súd v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 72/2018.

52. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.